

İdealar ve Dil Bağlamında Locke ile Leibniz

YAYIN NO: 760

İDEALAR VE DİL BAĞLAMINDA LOCKE İLE LEIBNİZ
Doç. Dr. Atakan Altınörs

© Bilge Kültür Sanat Yayın Dağıtım San. ve Tic. Ltd. Şti.
Sertifika No: 16228

1. Basım: Efil Yayıncılık, 2009
Bilge Kültür Sanat'ta 1. Basım: Mayıs 2016

ISBN: 978 - 605 - 9241 - 60 - 1

Genel Yayın Yönetmeni: *Ahmet Nuri Yüksel*

Kapak: *Kenan Özcan*

Sayfa Düzeni: *Nurel Naycı*

Baskı: *Alemdar Ofset*

Davutpaşa Cad. Besler İş Merkezi No: 29-30 Topkapı / İstanbul

Tel: (0212) 544 23 09

Kapak Baskı: *Azra Matbaacılık*

Cilt: *Çevik Matbaacılık*

BİLGE KÜLTÜR SANAT

Nuruosmaniye Cad. Kardeşler Han No: 3 Kat: 1 34110 Cağaloğlu / İstanbul

Tel: (0212) 520 72 53 (Pbx) Faks: (0212) 511 47 74

bilge@bilgeyayincilik.com www.bilgeyayincilik.com

İdealar ve Dil Bağlamında Locke ile Leibniz

Doç. Dr. ATAKAN ALTINÖRS

Atakan Altınörs (Doç. Dr.): Galatasaray Üniversitesi Felsefe Bölümü'nde öğretim üyesi. Yayımlanmış bazı çevirileri şunlardır: *Neşenin Gücü* (Frédéric Lenoir'dan çeviri, Bilge Kültür-Sanat Yay.), *Mutluluk Üstüne -Felsefî Bir Yolculuk-* (Frédéric Lenoir'dan çeviri, Bilge Kültür-Sanat Yay.), *Dilin Kökeni Üzerine* (Ernest Renan'dan çeviri, Bilge Kültür-Sanat Yay.), *Analitik Felsefe* (Jean-Gérard Rossi'den çeviri, Bilge Kültür-Sanat Yay.), *Dilin Kökenleri* (Pascal Picq ve diğerlerinden çeviri, Bilge Kültür-Sanat Yay.), *Sihirli Matematikte 80 Küçük Deneme* (Dominique Souder'den çeviri, Bilge Kültür-Sanat Yay.), *Miletli Anaksimandros* (Carlo Rovelli'den çeviri, Bilge Kültür-Sanat Yay.), *Descartes* (Alfred Fouillé'den çeviri, Efil Yay.), *John Locke* (Jean Didier'den çeviri, Paradigma Yay.), *Leibniz: Hayatı ve Felsefesi* (Emile Boutroux'dan çeviri, Paradigma Yay.), *Monadoloji&Metafizik Üzerine Konuşma* (Leibniz'den çeviri, Bilge Kültür-Sanat Yay.), *İdea Nedir?* (Nayla Farouki'den çeviri, Say Yay.), *Ricoeur Sözlüğü* (Olivier Abel'den çeviri, Say Yay.), *Metafiziğe Giriş* (Bergson'dan çeviri, Paradigma Yay.), *Metot Üzerine Konuşma* (Descartes'tan çeviri, Paradigma Yay.), *Hakikatin Araştırılması* (Descartes'tan çeviri, Paradigma Yay.), *Zaman ve Anlatı* 4. cilt (Ricoeur'den çeviri, Yapı-Kredi Yay.). Altınörs'ün üç de telif kitabı bulunmaktadır: *Dil Felsefesi Tartışmaları -Platon'dan Chomsky'ye-* (Bilge Kültür-Sanat Yay.), *İdealar ve Dil Bağlamında Locke ile Leibniz* (Bilge Kültür-Sanat Yay.) ve *50 Soruda Dil Felsefesi* (Bilim ve Gelecek Kitaplığı Yay.).

İçindekiler

Sunuş.....	7
Locke.....	9
Giriş: Locke'un hayatı ve eserleri.....	11
Locke'un ideaların fitrîliği düşüncesine itirazları.....	16
Locke'a göre ideaların kaynağı.....	29
Locke'ta ideaların adlandırılması.....	38
Locke'un anlam teorisi.....	44
Leibniz.....	59
Giriş: Leibniz'in hayatı ve eserleri.....	61
İdeaların fitrîliği düşüncesine Locke'un itirazlarına Leibniz'in cevabı.....	69
Leibniz'in "idea" anlayışı.....	75
Leibniz'e göre kelimeler ve anlam.....	90
Kaynakça.....	119
Dizin.....	123

Sunuş

Leibniz *Nouveaux Essais sur l'entendement humain*'i [*İnsanın Anlama Yetisi Üzerine Yeni Denemeler*], Locke'un *An Essay concerning human understanding*'ine [*İnsanın Anlama Yetisi Üzerine Bir Deneme*] nazire olarak kaleme almıştır. Felsefe ve edebiyat tarihinde, Platon'un adıyla özdeşleşmiş "diyalog" tarzında kaleme aldığı bu eseriyle Leibniz, Locke ile arasında -aslında hiç gerçekleşmemiş- hayalî bir diyalog kurgulamış ve takma adlardan yararlanarak (Locke için *Philalèthe*, kendisi içinse *Théophile*) nefis bir felsefî tartışma ortaya koymuştur.

Locke ve Leibniz farklı coğrafyalarda ve farklı dillerde seslendirdikleri düşünceleriyle, empirizm ve rasyonalizm gelenekleri arasında asırlardır süregelen tartışmaya önemli katkılarda bulunmuştur. Söz konusu tartışmaya özgün yaklaşımıyla Leibniz'in, Locke'un görüşlerine topyekûn muhalefet etmediğine, makul bulduğu yanlarını methetmekten çekinmediğine şahit olmak, felsefe tarihindeki keskin kutuplaşmalar yanında, dönem dönem farklı gelenekler arasında diyalog tesis etmiş filozofların

oynadığı rolün ne denli önemli olduğunu bize bir kez daha göstermektedir.

Kitabımızda, Leibniz'in ve Locke'un idealar ve dil konusundaki yaklaşımlarını karşılaştırarak incelemeye çalıştık. İncelememize, her iki filozofun denemelerini temel almakla birlikte, gereken yerlerde Leibniz'in başka eserlerinden ve felsefe tarihinde benzer meseleler üzerinde durmuş filozofların düşüncelerinden de yararlandık.

Bu kitap, orijinali Fransızca olan doktora tezimin bir bölümüdür. Kitaba, tezimde bulunmayan Locke'un ve Leibniz'in hayatıyla eserlerine dair birer giriş (Fransız yazarlardan yapmış olduğum çevirilerden alarak) ekledim. Başta, tezimin danışmanlığını üstlenmiş olan Doç. Dr. Aliye Kovanlıkaya olmak üzere, desteğini benden esirgemeyen bütün değerli mesai arkadaşlarıma ve dostlarıma minnettarım. Kitabın bu ikinci basımını gerçekleştiren Bilge Kültür-Sanat Yayıncılık ailesinin, tasarımdan dağıtıma kadar emeği geçen her bir ferdine gönülden teşekkürlerimle...

Atakan Altınörs

Ortaköy, 2016